WYDANIE WIECZORNE.

„GŁOS NARODU" Wychodzi dwa razy dziennie. Cena 4 halerze. Wychodzi dwa razy dziennie. „GŁOS NARODU"

Wychodzi dwa razy dziennie o godz. 12-ej w południe i o godzinie 6-tej wieczorem.

PRENUMERATA wynosi w Krakowie: miesięcznie 2 kor., kwartalnie kor. 6; za jednorazowe zanoszenie do domu dopłaca się 40 hal., za dwarazowe 60 hal.

Na prowincji: miesięcznie 2 kor. 70 hal., kwartalnie kor. 8. W państwie Niemieckiem kwartalnie kor. 12 w innych państwach: kwartalnie kor. 12, Za jednorazową wysyłkę dziennie dopłaca się 60 hal. miesięcznie. Zmiana adresu: 40 hal.

GŁOS NARODU

Dziennik założony w r. 1892 przez JOZEFA ROGOSZA.

Redaktor naczelny: Dr. Antoni Beaupre.

Osobna prenumerata na wydanie wiecz. wynosi miesięcznie w miejscu z odnoszeniem do domu 1 koronę.

Numer połudn. 10 ha wieczorny 4 hal Listy pieniężne przekazy na prenumeratę i inseraty franco do Administracji „Głosu Narodu". Prenumeratę oprócz upoważnionych agencyj przyjmuje każdy urząd pocztowy w obrębie Monarchji i w państwie niemieckiem — Reklamacje nieopieczętowane nie podlegają opłacie pocztowej. — Rękopisy Redakcya nie zwraca. Adres Red.: Ul. św Krzyża l. 7. Adres tel. „Głosu Narodu" Kraków, Tel. Nr. 190.

Ogłoszenia (inseraty) przyjmuje kierownik tego działu p. WŁODZIMIERZ STRYCHARSKI w biurze inseratowem „Głosu Narodu" róg ul. św. Krzyża i Mikołajskiej l. 7 Od miejsca wiersza drobnem pismem (petit) za pierwszy raz 15 halerzy, za każdy następny raz 12 hal., skład tabelaryczny, liczbowy, od wiersza 30 hal za pierwszy raz każdy następny 12 hal. — Nadesłane po 60 hal. od wiersza za każdy raz. — Nekrologi itd. 80 hal. Zamiejscowe ogłoszenia przyjmuje we Lwowie S. Sokołowski, Pasaż Hausmanna. w Wiedniu Haasenstein & Vogler. M. Opelik, M. Dukes, M. Schalek, E. Brunn, Kutschbera & Schierl, R. Moses Friedl, w Berlinie F. E. Oos, w Budapeszcie J. Leopold, w Paryżu de Baczkowski 14 Cite de Trevise, John F. Johnes & Cie.

Nr. 100 Kraków, sobota 29 lutego 1908 r. ROK XVI.

OD AMINISTRACJI.

Wobec kończącego się miesiąca upraszamy P. T. Prenumeratorów o rychłe odnowienie prenumeraty, celem uniknięcia przerwy w dostawie dziennika.

Prenumerata kwartalna wynosi na prowincji 8 koron, miesięcznie 2·70 h.

Prenumerata w miejscu bez odnoszenia 2 kor., za odnoszenie dopłaca się 40 h.

Wszyscy nowo przystępujący prenumeratorowie otrzymają za nadesłaniem 20 hal. na porto powieść „MAŁY GARNIZON", a nadto początek wychodzącej obecnie powieści W. Collinsa: „Widmo zbrodni".

Kronika.

PRECZ Z TOWAREM PRUSKIM!
KUPUJCIE TYLKO U CHRZEŚCJAN!

Kraków 27 lutego,

— WYBORY w MIESCIE. Kandydatura dra Landana wywołała wielkie poruszenie w w szerokich kołach naszego miasta. Wszędzie przyjęto ją jako groźny objaw wzmożenia się żydowskich wpływów. Dowiadujemy się, że chrześcijań. kupiectwo absolutnie nie zgadza się na listę kandydacką, ogłoszoną w „Now. Ref." Podpis p. Porębskiego na odezwie polecającej także dra Landaua został podobno umieszczony bez jego wiedzy.

— Z TEATRU MIEJSKIEGO. „Źródełko" Roberta Bracco grane będzie po raz drugi w niedzielę dnia 3 marca. Najnowsza ta sztuka autora „Cierpkiego owocu", po za scenami włoskiemi nie była dotąd nigdzie graną. W „Źródełku" występuje p. Karol Adwentowicz w głównej roli męskiej. Czwarty występ p. Adwentowicza w komedji Czechowa: „Wujaszek Wania" w której artysta ten odtwarza rolę lekarza Astrowa. „Wujaszek Wania" danym będzie w poniedziałek dnia 2 marca.

REDUTA PRASY. Wydawanie biletów wstępu na redutę prasy rozpoczęło się wczoraj przed południem w biurze komitetu w hotelu Pollera, a wydawanie miejsc na galerye wczoraj po południu. Dziś w dalszym ciągu odbyła się sprzedaż biletów w godzinach od 11 do 1 w południe i od 4 do 6 po południu. Celem uniknięcia natłoku w biurze komitetu, jak to miało miejsce w dniu wczorajszym, komitet prosi o zgłaszanie się po wstępy na salę w godzinach południowych, gdyż po południu odbędzie się wydawanie reszty biletów na galeryę. Zarazem zwraca komitet uwagę, że bilety zamówione na galeryę, a nie podjęte dziś po południu, pozostają do dyspozycyi komitetu.

Z KARNAWAŁU. Szósty kabaret „Związku akademickiego" z zabawą taneczną odbędzie się jutro w sobotę o godzinie 7 wieczór w lokalu Towarzystwa (ul. Sławkowska l. 11) Stroje wieczorowe. Bilety po 1 koronie przy wejściu. We wtorek 3 marca br. o godzinie 5 popołudniu od będzie się siódmy i ostatni kabaret.

Krakowskie Tow. Miłośników Cytry (ul. Floryańska 32,, urządza w niedzielę dn. 1 marca br. zabawę taneczną w lokalu własnym. Wstęp dla członków 60 hal, dla gości, za zaproszeniami 1 koronę.

Ks. ARCYBISKUP BILCZEWSKI bawi w przejeździe w naszem mieście i zamieszkał w pałacu księcia kardynała. W dniu wczorajszym zwiedził metropolita lwowski w towarzystwie ks. prałata Wądolnego zakład witrażów i mozaiki architekta S. G. Żeleńskiego przy ul. Swoboda Bytność dostojnego gościa w zakładzie witrazów stoi w związku z budową kościoła św. Elżbiety we Lwowie.

O LETNIE MIESZKANIA. Krajowy Związek turystyczny w Krakowie zwraca uwagę interesowanych, że tak jak w latach poprzednich, utrzymywać będzie wykazy pomieszkań na letni pobyt i pośredniczyć bezinteresownie w ich wynajmywaniu.

Właściciele takich pomieszkań zechcą zatem nadsyłać jak najspieszniej opisy mieszkań, wraz z podaniem czasu, na jaki zamierzają je wynająć, ceny najmu, oraz innych szczegółów, do Krajowego Związku turystycznego w Krakowie (Rynek 34) gdzie również pod tym względem zasięgnąć można ustnych informacyi. Do korespondencyi, należy dołączyć 10 hal. znaczek na odpowiedź.

PRZYWRÓCENIE RUCHU KOLEJOWEGO. Na szlaku Stanisławów — Koeroesmezo podjęto napowrót ogólny ruch pociągów.

IZBA HANDLOWA I PRZEMYSŁOWA w Krakowie zajętą jest obecnie zebraniem materyałów, które mają być przedmiotem wniosków Izby na najbliższem posiedzeniu państwowej Rady kolejowej.

Izba uprasza tedy o pisemne lub ustne przedstawienie w biurze Izby handlowej swych ewentualnych życzeń w sprawach ruchu kolejowego najdalej do końca marca b. r.

— Z TOW. BUDOWY DOMÓW URZĘD. Zwołane na dzień 28 bm. Walne Zgrom. Tow. budowy tanich domów urzęd. odbędzie się w połowie marca rb.

— 7-ma POGADANKA PEDAGOGICZNA, urządzona staraniem sekcji odczytowej „Ogniska" nauczyciel. krakow. odbędzie się w niedzielę dn. 1 marca rb. o godz. 4 po połud. w auli I. szk. realn. (ul. Studencka 12 II p.) na temat: „Dom a szkoła." Referentem będzie p. Teofil Orszulski. Wstęp dla wszystkich bezpłatny.

— LOSOWANIE SĘDZIOW PRZYSIĘGŁYCH, kadencji kwietniowej bieżącego roku, odbyło się przed południem w prezydjum sądu krajowego karnego pod przewodnictwem wiceprezydenta radcy dworu d-ra Pogorzelskiego, wobec nadradcy W. Ursla i radcy d-ra Trzaskowskiego; zastępcy prokuratora d-ra Rychlika i delegata Izby adwokackiej, mec. d-ra Guńkiewicza, oraz protokulanta p. Jedliczki.

I. Jako przysięgli główni wylosowani zostali: Będzikiewicz Sebastjan wł. realn., Birnbaum Emanuel handel tow. bławat., Chełmecki Józef wł. realn., Dłużyński Wacław wł. realn., Dziemborowicz Seweryn wł. realn., Dziewoński Tomasz wł. realn. w Podgórzu, Falter Adolf przemysłowiec, dr. Federowicz Tadeusz adwokat, Feldmann Wilhelm wł. realn., Gertler Maurycy wł. realn., Goldmann Józef wł. realn., Grajower Dawid wł. dóbr Prusy, Greffner Hipolit młynarz z Mogiły, Hajdukiewicz Marjan wł. realn., Kalczyński Aleksander wł. realn., Kleinberger Pinkus Eisig wł. realn., Kowalski Jan urzęd. Tow. wzaj. ubezp., Kowalski Ludwik zegarmistrz, Kucharczyk Piotr wł. realn., Landau Jan Leopold aptekarz, dr. Latkowski Józef prof. Uniw., Liban Leon dzierż. dóbr, Łuczko Karol aptekarz w Podgórzu, Markus Karol wł. realn., Matula Dyonizy aptekarz w Podgórzu, Ogieński Jan urzęd. m. kasy oszczęd., Piątkowski Leon wł. cukierni, Piekło Jakób wł. realn., Piwowarczyk Jan wł. realn., Schenker Izrael Mojżesz handel strojów damskich, Srebrny Siwa fabrykant octu, Staszyszyn Jan kupiec z Mogiły, Szymakowski Franciszek wł. realn., dr. Tomkowicz Stanisław prywatny, dr. Westfried Jakób adw. w Podgórzu i dr. Zubrzycki Sas Jan architekt.

II. Jako przysięgli zastępcy wylosowani zostali: Bornstein Süssmann wł. realn. w Prądniku czerw., Czubryt Piotr handel skór, Friedman Jakób konfek. strojów dam., Goldmann Izaak Emil zegarmistrz, Goldwasser Emil zegarmistrz, Grobler Alojzy agencja handlowa, Grzybczyk Michał z Woli duchackiej, Mehl Maurycy kram. koszerny i Neufeld Benjamin wł. realn. na Czarnej wsi.

POWSZECH. WYKŁADY UNIWERSYTECKIE.
(w auli I Szkoły realnej, o godz. 6-ej)

W poniedziałek d. 2 i we środę 4 marca dr. Lucjan Rydel: Sofokles i jego trylogia Edypa.

We czwartek d. 5 i w piątek d. 6 marca dr. Ludwik Kolankowski: Ostatni Jagiellonowie.

Na prowincji, w niedzielę dnia 1 marca.

Nowy Sącz. Dr. Maurycy Ameisen: Z podróży po Szwecji, z obrazami świetlnymi (w sali k syna, g. 5).

Tarnów. Prof. Mieczysław Ziemnowicz: O Fryderyku Szyllerze (sala kasynowa, g. 5).

Zakopane. Dyr. Kazimierz Krotowski: Etnograficzne stosunki na Spiżu (sala hotelu Turystów, g. 5).

Telegramy.

MIANOWANIA.

WIEDEŃ. Minister oświaty przesunął inspektora szkół przemysłowych uzupełniających;

prof. Lucyana Baeckera we Lwowie do siódmej klasy rangi a nauczyciela szkoły zawodowej przemysłu drzewnego w Kołomyi Józefa Czajkowskiego do dziewiątej klasy rangi.

NOWY WICEPREZYDENT RADY SZKOLNEJ KRAJOWEJ. Spodziewana od kilku miesięcy dymisya wiceprezydenta Rady szkolnej krajowej dra Edwina Płażka nastąpiła wczoraj z przeniesieniem go w stan spoczynku i nadaniem mu orderu Żelaznej Korony drugiej klasy. Na następcę jego został radca dworu dr. Ignacy Dembowski, który od roku kieruje agendami tejże Rady.

Dr. Płażek rozpoczął swą długoletnią służbę urzędniczą jako urzędnik starostwa, awansował szybko, że stanowiska starosty w Złoczowie powołanym został do służby w ministerstwie. W roku 1898 objął po dr. Michale Bobrzyńskim wiceprezydenturę rady szkolnej krajowej i na tem stanowisku zyskał sobie uznanie. W szkolnictwie ludowem zaznaczył się za wiceprezydentury dra Płażka pewien swobodniejszy i szerszy prąd nauczycielstwo odetchnęło wolniej.

Dr. Ignacy Dembowski były starosta w Mościskach, a następnie kierownik spraw administracyjnych w radzie szkolnej krajowej kierował od roku faktycznie wszystkiemi agendami Rady, gdy dr. Płażek otrzymał jednoroczny urlop. W kołach nauczycielstwa znanym jest jako urzędnik doskonały, sumienny choć i wymagający, uprzejmy i kulturalny. Czy posiada jakiś program własny dla swej działalności, nie wiadomo, poza robotą bowiem biurową nie występował jeszcze samodzielnie. Wobec wyłaniającej się teraz niesłychanie doniosłej kwestyi reformy szkoły średniej, Rada powinna mieć na swem czele kierownika o zdecydowanych poglądach na cały kierunek wychowawczy młodego pokolenia. Oprócz tego, potrzebna jest w tym kierunku śmiała i wybitna inicjatywa, abyśmy znów nie potrzebowali oglądać się na obce wzory.

Mamy nadzieję, nowy naczelnik naszej najwyższej władzy szkolnej, zechce i potrafi poprowadzić nasze szkolnictwo na nowe drogi.

KOMISJA BUDŻETOWA.

WIEDEŃ. Komisja budżetowa obradowała dzisiaj nad działem „ruch na kolejach państwowych.

Referent Koliszer wskazał na brak lokomotyw i wagonów podnosząc, że kredyt 28 milionów przeznaczonych na inwestycye w r. 1909 jest niedostatecznym. Mowca oświadczył się dalej za rozszerzeniem stacji i torów i za rozdzieleniem w ruchu dalszych i bliższych odległości. Wreszcie przemawiał referent za dalszem prowadzeniem akcji upaństwowienia i przedstawił konieczność wybudowania kanałów. Kredyty wstawiane nie tylko dla urzędników ministerialnych lecz także dla wszystkich kategoryi personalu kolei państwowych.

Pos. Ellenbogen oświadczył się za dalszą akcją upaństwowienia kolei. Zalecał elektryczne oświetlenie wagonów oraz zajmował się obszernie materialnem położeniem personalu kolejowego dziękując sprawozdawcy za to że uznał, iż polepszenie płac personalu kolejowego jest rzeczą konieczną.

Po przemowie Steinwendera nastąpiła przerwa w obradach.

KOBURG. W kościele św. Augustyna odbył się dzisiaj katolicki ślub ks. Ferdynanda bułgarskiego z księżniczką Eleonorą Reuss.

WALKA Z PIJAŃSTWEM W ANGLII.

LONDYN. Kanclerz skarbu Askwith przedłożył w Izbie gmin nową ustawę o koncesyach szynkarskich. Kanclerz oblicza, że rozmaite ograniczenia w udzielaniu koncesyi na szynki będą miały to następstwo, że około 30.000 koncesyi będzie zniesionych, a za te koncesye mają ich właściciele otrzymać odszkodowanie w ciągu lat 14; a będzie ono wypłacane ze środków dostarczonych przez właścicieli koncesyi, które mają nadal istnieć. Izba przyjęła tę ustawę w pierwszem czytaniu.

GŁOS URZĘDOWY O SPORZE CZESKO NIEMIECKIEM.

WIEDEŃ. „Fremdenblatt" pisze: Smutny obraz jaki przedstawia obecnie sądownictwo cywilne, w jednej części Królestwa czeskiego, powinien zwrócić uwagę wszystkich bez różnicy stronnictw, którym zależy na utrzymaniu powagi i zaufania do sądownictwa i życia prawnego. Jeżeli się śledzi za przyczynami tego ubolewania godnego zjawiska, to natrafia się wciąż na tesame niedomagania, a nawet sprzeczne ze sobą pojmowanie prawnego charakteru obowiązujących w Czechach norm językowych.

Rząd jest tu powołany szanować ustawy zasadnicze, musi się jednak wstrzymać od wszelkiego mieszania się w judykaturę. Jest jednak rzeczą naturalną, że rządowi nie może być obojętnym fakt, że powaga sądownictwa cierpi z powodu podejrzywania go o to, że służy dążnościom partyjnym. Nie jest rządowi przyjemnem, że przez nagłą zmianę długoletnich postanowień wprowadza się praktykę sporną. Przeszkodzić temu w przyszłości jest obowiązkiem, od którego rząd nie chce się uchylać. To należy do warunków państwa uporządkowanego, atoli rząd nie pragnie jedynie pokoju powierzchownego, lecz się je rozwiązuje. Jest koniecznem, aby w Czechach miejsce spornych i krzyżujących się pojęć zajęły silne podstawy prawne, ale podstawy prawne odpowiadające rzeczonym intencyom sądownictwa i ogólnym potrzebom politycznym, stworzyć może tylko ustawa. Rząd zamierza stworzyć taką podstawę ustawową. Oczywiście nie może się to udać w czasie najgorętszych walk, lecz podczas zawieszenia broni, podczas którego stronnictwa wstrzymają się od ponownego wytoczenia kwestyi spornych a inne czynniki zrzekną się agitacyi. Powodzenie próby ustawodawczego uregulowania tej kwestyi zależeć będzie w pierwszym rzędzie od tego, gdy stronnictwa spór wiodące, znajdą wolę i odwagę do pokoju. Muszą one być świadome tego, że w tej sprawie spada na nie taka sama odpowiedzialność, jak na rząd, rząd zaś znajdzie drogę pośrednia, gdy stronnictwa, choćby częściowo, będą mu w tem pomocne.

SKAZANIE REWOLUCYONISTÓW.

PETERSBURG. Trybunał stanu zasądził z 10 rewolucyonistów siedmiu na śmierć, między tymi włoskiego dziennikarza Cawino, Baranowa, syna urzędnika dworskiego i dziewczynę, nieznanego nazwiska. Wyrok prawdopodobnie będzie dziś wykonany. Trzech nieletnich oskarżonych, między nimi jedną uczennicę, skazano na 15 lat robót przymusowych.

W Wyborgu aresztowano wiele osób, które pozostawały w związku z powyżej zasądzonymi

OBRABOWANIE POCZTY.

TOMSK Ograbiono pocztę, jadącą z Barnauła. Zrabowano 35,000 rb. i korespondencyę. Rabusiów ujęto, są to: rysownik partyi przesiedleńców, pomocnik zarządzającego biblioteką miejską i urzędnik pocztowy. Dwaj pierwsi odebrali sobie życie. Pieniądze odebrano.

ZWIERZĘCY NAPAD na KSIĘDZA.

RADOM. Bandyci napadli na dom jednego z księży w głębi powiatu, a chcąc zmusić go do wskazania, gdzie są pieniądze, oblali nieszczęśliwego naftą i podpalili. Łupem bandytów stała się suma rb. 2,000. Ksiądz ma poparzoną twarz, ręce i nogi.

SKANDALE na ZJEŹDZIE „PRAWDZIWYCH ROSJAN"

PETERSBURG. Odbywający się tu od kilku dni zjazd „prawdziwych" Rosjan obfituje w skandale. Wśród członków głównej rady i organizatorów Związku prawdziwych rosjan oddawna wzrastało niezadowolenie przeciw Dubrowinowi. Obecnie dwunastu z nich złożyło prezesowi zjazdu, Konownicynowi, wezwanie notarjalne, oraz list oskarżający Dubrowina o niesumienne wydatkowanie środków Związku, oraz odmówienie wprowadzenia w czyn uchwały głównej rady, która domagała się wybrania specjalnej komisji dla zbadania tej sprawy. Protest ten wywołał wydalenie ze zjazdu przemocą autorów odezwy, lecz jednocześnie sprowadził wielki zamęt wśród członków zjazdu. Na wczorajszem posiedzeniu zjazdu doszło do jeszcze większego skandalu. Pop Iliodor w gwałtowny sposób zaatakował ks. Wołkońskiego i kilku innych członków zjazdu za ich sympatye konstytucyjne. Wywołało to ostrą wymianę zdań, która ostatecznie zakończyła się bójką. Prezes zjazdu zmuszony był wezwać policję, aby uspokoić rozgorączkowanych „związkowców".

Rzeczy godne zwiedzenia

w Krakowie.

Groby królewskie, grób Mickiewicza i skarbiec w katedrze na Wawelu zwiedzać można w dnie powszednie o godzinie 10, w niedziele i święta o godzinie 11½ przed południem.

Groby zasłużonych w krypcie na skałce, grób Skargi w kościele św. Piotra, oraz skarbiec O. P. Maryi zwiedzać można w chwilach wolnych od nabożeństwa, za zgłoszeniem się do zakrystyi.

„Muzeum Narodowe" w Sukiennicach otwarte jest codziennie do godz. 10—4, za opłatą wejścia 1 k w dnie powszednie, w poniedziałek jednak 2 k w niedziele i święta po 20 h. od osoby.

Muzeum im. Eryka hr. Czapskiego, Wolska 10, wraz z lapidaryum otwarte codziennie od 12—6 za opłatą 50 h.

Dom i Muzeum Jana Matejki ul. Floryańska 41. dzieła zbiory mistrza otwarte codziennie od 10—4 za opłatą 60 h.

Barbakan czyli t. zw. Rondel bramy floryańskiej, zabytek architektury z końca XV i XVI w. otwarty codziennie od 10—4 za opłatą 50 h.

Wystawa Tow. Przyjaciół Sztuk Pięknych w nowym gmachu przy placu Szczepańskim otwarta codziennie od 10—4. Wstęp w niedziele 60 h., w dnie powszednie 1 k. Członkowie Tow. mają wstęp wolny wraz z rodzinami.

Muzeum XX. Czartoryskich otwarte dla zwiedzających we wtorki i piątki od godziny 9—1 wpołudnie, o ile w te dni nie przypadają święta

Wydawca i redaktor odpowiedzialny dr. Antoni Beaupre. Drukarnia „Głosu Narodu" w Krakowie, pod zarządem Stanisława Tomaszewskiego